

**Αποτελέσματα της Δημόσιας
Διαβούλευσης για τον ορισμό της Αγοράς
Χονδρικής Παροχής Αδεσμοποίητης
Πρόσβασης σε Μεταλλικούς Βρόχους και
Υποβρόχους**

Σεπτέμβριος 2005

EETT

ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ & ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΩΝ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	4
ΜΕΡΟΣ 1 – ΣΥΝΟΨΗ ΤΩΝ ΙΣΧΥΡΙΣΜΩΝ ΤΩΝ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ	4
ΜΕΡΟΣ 2 – ΑΝΑΛΥΣΗ ΙΣΧΥΡΙΣΜΩΝ.....	8
ΜΕΡΟΣ 3 - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ.....	12

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στις 11.03.2005 η ΕΕΤΤ δημοσίευσε τη δημόσια διαβούλευση για τον ορισμό της αγοράς της αδεσμοποίητης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο (Προτεινόμενη Αγορά Νο 11της Σύστασης) καλώντας τους ενδιαφερόμενους φορείς της αγοράς να απαντήσουν εντός του χρονικού διαστήματος από 11.03.2005 έως 11.04.2005.

Το παρόν κείμενο παρουσιάζει την περίληψη των απαντήσεων στο κείμενο της διαβούλευσης, καθώς και την άποψη της ΕΕΤΤ σχετικά με τα κυριότερα σημεία των υποβληθέντων παρατηρήσεων. Ειδικότερα, το Μέρος 1 συνοψίζει τις απαντήσεις που έλαβε η ΕΕΤΤ στα ερωτήματα της διαβούλευσης. Το Μέρος 2 αναλύει τα τμήματα των απαντήσεων που σχετίζονται με τον υπό εξέταση ορισμό αγοράς. Τέλος, το Μέρος 3 περιλαμβάνει τις προτεινόμενες αλλαγές / προσαρμογές στο κείμενο του ορισμού.

ΜΕΡΟΣ 1 – ΣΥΝΟΨΗ ΤΩΝ ΙΣΧΥΡΙΣΜΩΝ ΤΩΝ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ

Στη δημόσια διαβούλευση της ΕΕΤΤ σχετικά με την Προτεινόμενη Αγορά 11 συμμετείχαν επτά πάροχοι. Έξι εκ των συμμετεχόντων συμφωνούν γενικά με τα συμπεράσματα της ΕΕΤΤ, αν και έχουν υποβάλλει ορισμένες παρατηρήσεις σχετικά με τη μεθοδολογία που έχει ακολουθηθεί. Σημειώνεται ότι μια σειρά από απαντήσεις δεν αναφέρονται στις συγκεκριμένες ερωτήσεις της διαβούλευσης, αλλά αποτελούν γενικές παρατηρήσεις επί της σχετικής αγοράς.

Ένας από τους συμμετέχοντες δε συμφωνεί με τον προτεινόμενο ορισμό της ΕΕΤΤ. Συγκεκριμένα, θεωρεί ότι:

- η ανάλυση της ΕΕΤΤ δεν λαμβάνει υπόψη τη δυναμική και τις μελλοντικές τάσεις της σχετικής αγοράς (forward looking) και επισημαίνει ότι η ανάλυση είναι στατική όσον αφορά τις σχετικές τεχνολογίες οι οποίες λαμβάνονται υπόψη.
- η ανάλυση της ΕΕΤΤ δεν μπορεί να οδηγήσει σε ασφαλή συμπεράσματα στο βαθμό που τα αναφερόμενα στοιχεία δεν αφορούν τη συνολική αγορά, ενώ η ΕΕΤΤ θα πρέπει να δημοσιεύσει κάθε στοιχείο, καθώς και κάθε μεθοδολογία στα οποία βασίζεται και πρέπει να διασφαλίσει ότι διαθέτει όλα τα σχετικά δεδομένα (π.χ., η ΕΕΤΤ πρέπει να συγκεντρώσει και να δημοσιεύσει στοιχεία σχετικά με την έκταση και την κάλυψη των δικτύων οπτικών ινών των εναλλακτικών παρόχων).
- η ανάλυση της ΕΕΤΤ δεν λαμβάνει υπόψη την απαίτηση του νέου ρυθμιστικού πλαισίου, σύμφωνα με την οποία οι ρυθμίσεις θα πρέπει να ενθαρρύνουν τις αποδοτικές επενδύσεις.

Στην συνέχεια παρουσιάζονται οι απαντήσεις των συμμετεχόντων στις επιμέρους ερωτήσεις που τέθηκαν στη δημόσια διαβούλευση.

Ερώτηση 4.1 «Συμφωνείτε με την εξέταση της ΕΕΤΤ σχετικά με τις υπηρεσίες χονδρικής αδεσμοποίητης πρόσβασης; Παρακαλούμε αναλύστε την απάντησή σας.»

Έξι πάροχοι συμφώνησαν με τα αρχικά συμπεράσματα της EETT σχετικά με τον ορισμό της αγοράς αδεσμοποίητης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο (ΑΠΤοΒ). Ωστόσο, ορισμένοι υπέβαλαν παρατηρήσεις επί της ανάλυσης.

ΑΠΤοΒ και Χονδρική Ευρυζωνική Πρόσβαση

Ειδικότερα, ένας Πάροχος σχολιάζει το συμπέρασμα στο οποίο καταλήγει η EETT, στην σελίδα 18 του κειμένου της Διαβούλευσης υπό τον τίτλο «Λειτουργική υποκαταστασιμότητα», σύμφωνα με το οποίο: «Οι υπηρεσίες χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω του DSL δικτύου του ΟΤΕ παρέχουν σε αυτόν που τις προμηθεύεται ένα περιορισμένο πεδίο για δημιουργία λιανικών υπηρεσιών που διαφέρουν από τις προσφερόμενες από τον ΟΤΕ (ή που είναι καινοτόμες, διότι ο ΟΤΕ ελέγχει τόσο την χωρητικότητα όσο και την γεωγραφική κάλυψη», υποστηρίζοντας ότι αυτό είναι αναληθές και δεν λαμβάνει υπόψη του την επικρατούσα αυτή την στιγμή κατάσταση στην ελληνική αγορά. Ο συγκεκριμένος Πάροχος θεωρεί ότι η EETT, εντάσσοντας την υπηρεσία πρόσβασης Bitstream του ΟΤΕ στην 'Εναλλακτική 3' όπως αυτή περιγράφεται στο σχετικό κείμενο του European Regulators Group (ERG), δεν φαίνεται να λαμβάνει υπόψη της την πραγματική κατάσταση που επικρατεί αυτή την στιγμή στην σχετική αγορά στην Ελλάδα.

Τρεις πάροχοι συμφώνησαν με το συμπέρασμα της EETT ότι οι υπηρεσίες χονδρικής αδεσμοποίητης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο και η χονδρική ευρυζωνική πρόσβαση απαιτούν διαφορετικά ποσά επενδύσεων, χαρακτηρίζονται από διαφορετική τιμολόγηση και διαφοροποιούνται λειτουργικά.

Ένας πάροχος επεσήμανε ότι στο μέλλον τόσο από άποψη λειτουργικότητας όσο και από άποψη υποκατάστασης από την πλευρά της προσφοράς οι χονδρικές ευρυζωνικές υπηρεσίες μέσω του DSL δικτύου του ΟΤΕ και οι υπηρεσίες μεριζόμενης πρόσβασης θα εμφανίζουν έναν βαθμό εναλλαξιμότητας ικανό να οδηγήσει στην υπαγωγή τους στην ίδια σχετική αγορά, θεωρώντας απαραίτητη την επανεξέταση της δομής και της δυναμικής της σχετικής αγοράς στο μέλλον από την EETT.

Δύο πάροχοι τονίζουν ότι η αγορά χονδρικής αδεσμοποίητης πρόσβασης εξαρτάται πλήρως από τη δυνατότητα πρόσβασης σε υπηρεσίες συνεγκατάστασης, όλων των μορφών. Ο ένας από αυτούς επισημαίνει ότι στην πράξη η φυσική συνεγκατάσταση παρέχεται σε ελάχιστες περιπτώσεις, με ιδιαίτερα χρονοβόρες διαδικασίες και με κόστος συχνά υπερβολικό. Η απομακρυσμένη συνεγκατάσταση αποτελεί λύση ανάγκης η οποία οικονομικά και τεχνικά συνιστά τη λιγότερο αποδοτική λύση. Τέλος, η εικονική συνεγκατάσταση που συνιστά τη βέλτιστη επιλογή τόσο οικονομικά όσο και τεχνικά δεν παρέχεται σε καμία περίπτωση από τον ΟΤΕ, με αποτέλεσμα οι πάροχοι είτε να αποθαρρύνονται και να μην προχωρούν σε συνεγκατάσταση είτε να επιλέγουν άλλες, λιγότερο αποδοτικές λύσεις για να επιτύχουν τη συνεγκατάσταση. Περαιτέρω τονίζει ότι προκειμένου να υπάρξει συνεγκατάσταση η οποία θα επιτρέψει τη χρήση υπηρεσιών αδεσμοποίητης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο, θα πρέπει να υπάρξει προηγουμένως σαφής και λεπτομερής ρύθμιση του ζητήματος της συνεγκατάστασης και να επιβληθεί ρητώς η υποχρέωση στον ΟΤΕ να παρέχει εικονική συνεγκατάσταση ή co-mingling.

Σταθερή Ασύρματη Πρόσβαση και συνδέσεις με Οπτική Ίνα

Έξι Πάροχοι συμφώνησαν ότι η χονδρική Σταθερή Ασύρματη Πρόσβαση και η πρόσβαση με οπτική ίνα δεν emπίπτουν στην ίδια σχετική αγορά με την ΑΠΤοΒ. Οι πάροχοι αυτοί συμφώνησαν με την ανάλυση της EETT σχετικά με την έλλειψη υποκαταστασιμότητας των αντίστοιχων υπηρεσιών βάσει της λειτουργικότητας (συμπεριλαμβανομένης της ταχύτητας/χωρητικότητας), του επιπέδου της επένδυσης, της κάλυψης και της τιμολόγησης. Ένας πάροχος σημείωσε τη σημαντική διαφορά ανάμεσα στη διείσδυση της Σταθερής Ασύρματης Πρόσβασης και της οπτικής ίνας, η οποία παραμένει εξαιρετικά χαμηλή ως μέσο παροχής τοπικής πρόσβασης, σε σύγκριση με τον μεταλλικό τοπικό βρόχο.

Ένας πάροχος, διαφωνώντας με την ανάλυση της EETT, δήλωσε ότι η ανάλυση της EETT σχετικά με την υποκαταστασιμότητα ιδίως σε επίπεδο τιμολόγησης είναι εσφαλμένη, διότι δεν λαμβάνει υπόψη την επίδραση της ρύθμισης στην ανάπτυξη της Σταθερής Ασύρματης Πρόσβασης. Το αντικείμενο της κριτικής είναι ότι εφόσον δεν υπήρχε τεχνητός χαμηλή τιμολόγηση ή άλλοι όροι παροχής της αδεσμοποίητης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο, θα είχε λάβει χώρα ταχύτερη και ευρύτερη ανάπτυξη της σταθερής ασύρματης πρόσβασης. Ο πάροχος δήλωσε ότι η ίδια η EETT, στη σχετική διαγωνιστική διαδικασία για χορήγηση αδειών ΣΑΠ, θεώρησε την τεχνολογία αυτή σαν εναλλακτικό τρόπο πρόσβασης στον χάλκινο τοπικό βρόχο, συνεπώς ως μέρος ενιαίας αγοράς. Τέλος, ο πάροχος δήλωσε ότι η EETT θα πρέπει να εξετάσει στοιχεία που να καθορίζουν την δυνατότητα υποκατάστασης των δικτύων χαλκού από δίκτυο στηριζόμενο στην τεχνολογία ΣΑΠ, στις περιπτώσεις που απαιτούνται νέες επενδύσεις για την παροχή τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών σε μεγάλα συγκροτήματα/ κτίρια επαγγελματικών χώρων. Ο ίδιος Πάροχος υποστήριξε ότι το μεγαλύτερο κόστος για την υλοποίηση πρόσβασης ΣΑΠ οφείλεται στα τέλη αδειοδότησης τα οποία έχουν ήδη καταβληθεί.

Ερώτηση 4.2 «Θεωρείτε ότι η δυνατότητα υποκατάστασης σε επίπεδο λιανικής σημαίνει ότι η παροχή υπηρεσιών χονδρικής αδεσμοποίητης πρόσβασης σε μια συνδεδεμένη οντότητα ασκεί μια έμμεση πίεση κατά τον προσδιορισμό των τιμών χονδρικής για την παροχή υπηρεσιών αδεσμοποίητης πρόσβασης σε τρίτα μέρη; Παρακαλούμε αιτιολογήστε την άποψή σας.»

Δύο πάροχοι συμφώνησαν ότι είναι ορθό να εξεταστεί εάν, υπό τις συγκεκριμένες συνθήκες στην Ελληνική αγορά, ο ανταγωνισμός στις λιανικές αγορές κατωτέρων σταδίων θέτει κάποιον ανταγωνιστικό περιορισμό στη χονδρική τιμολόγηση των υπηρεσιών αδεσμοποίητης πρόσβασης.

Ο πρώτος υποστήριξε ότι σε κάθε περίπτωση ασκείται έμμεση πίεση, στο βαθμό που οι τιμές λιανικής επηρεάζονται σε ένα μέρος από αυτές της χονδρικής του Αδεσμοποίητου Τοπικού Βρόχου (ΑΤΒ). Θεωρώντας όμως ότι η εν λόγω επιρροή μειώνεται σταδιακά όσο αυξάνονται οι υπηρεσίες που διατίθενται από τη χρήση του ΑΤΒ, εξέφρασε τον προβληματισμό του σχετικά με το κατά πόσο οι υπόλοιπες υπηρεσίες χονδρικής που απαιτούνται για τη λειτουργία των υπηρεσιών μέσω ΑΤΒ υπάρχουν στην αγορά σε επίπεδα τιμών που να μπορούν να συνθέτουν ανταγωνιστικά επίπεδα κόστους.

Ο δεύτερος δήλωσε ότι επί του παρόντος δεν μπορεί να προσδιοριστεί με σαφήνεια εάν ασκείται έμμεση πίεση κατά τον προσδιορισμό των τιμών χονδρικής για την παροχή υπηρεσιών αδεσμοποίητης πρόσβασης σε τρίτα μέρη, δεδομένου ότι κάτι τέτοιο απαιτεί να εξετασθούν οι λιανικές υπηρεσίες που παρέχουν οι εναλλακτικοί τηλεπικοινωνιακοί πάροχοι με τη χρήση των αδεσμοποίητων τοπικών βρόχων. Θεωρεί πάντως ότι και εάν ακόμη υφίσταται έμμεση πίεση, σε κάθε περίπτωση στο μέλλον θα βαίνει μειούμενη με τάση μηδενισμού της.

Τρεις άλλοι πάροχοι διαφωνούν με τη διενέργεια της προτεινόμενης ανάλυσης. Ένας θεωρεί ότι η ανάλυση είναι ασαφής και απέχει από την ελληνική πραγματικότητα και τα όσα ισχύουν σήμερα στην ελληνική τηλεπικοινωνιακή αγορά στο βαθμό που κατά την άποψή του δεν μπορεί να γίνει δεκτό, ούτε καν ως υπόθεση εργασίας, ότι υπάρχει δυνατότητα υποκατάστασης σε επίπεδο λιανικής. Ο ίδιος πάροχος εφιστά την προσοχή της ΕΕΤΤ ότι τα σχετικά συμπεράσματα, αν δεν επανεξεταστούν και αναθεωρηθούν κατά τρόπο συνάδοντα με τα ελληνικά πράγματα, μπορεί να οδηγήσουν σε ανεπιθύμητες και απρόβλεπτες παρενέργειες στο μέλλον.

Ο δεύτερος πάροχος υποστήριξε ότι η απάντηση στην προκειμένη ερώτηση είναι συνάρτηση του βαθμού διείσδυσης των εναλλακτικών παρόχων στους τοπικούς βρόχους υπό τη μορφή πλήρους αδεσμοποίητης πρόσβασης και του κινδύνου για την οριζόμενη αγορά που ενέχει η διάκριση μεταξύ της παροχής υπηρεσιών χονδρικής αδεσμοποίητης πρόσβασης σε μια συνδεδεμένη επιχείρηση και της παροχής υπηρεσιών αδεσμοποίητης πρόσβασης σε τρίτα μέρη. Επισημαίνει ότι δεν είναι επί του παρόντος εφικτό να λάβει κανείς ΑΤΒ ή άλλη υποκατάστατη υπηρεσία από κανέναν άλλο εκτός του ΟΤΕ. Περαιτέρω θεωρώντας ότι ο βαθμός διείσδυσης εναλλακτικών παρόχων στους τοπικούς βρόχους είναι σημαντικά χαμηλός και ως εκ τούτου η συγκεκριμένη αγορά βρίσκεται, τη δεδομένη χρονική στιγμή (και στο βραχύ μέλλον) σε εμβρυακό στάδιο, υποστήριξε ότι εάν η ΕΕΤΤ αποφασίσει να προχωρήσει σε διάκριση μεταξύ της παροχής υπηρεσιών χονδρικής αδεσμοποίητης πρόσβασης σε μια συνδεδεμένη οντότητα και της παροχής υπηρεσιών αδεσμοποίητης πρόσβασης σε τρίτα μέρη υπάρχει κίνδυνος από μέρους του ΟΤΕ διακριτικής μεταχείρισης των συνδεδεμένων με αυτόν επιχειρήσεων.

Ο τρίτος πάροχος, αν και συμφωνεί θεωρητικά με την προσέγγιση της ΕΕΤΤ, δεν αντιλαμβάνεται τη χρησιμότητα του εν λόγω θεωρητικού συλλογισμού στην περίπτωση της Ελληνικής αγοράς, επισημαίνοντας ότι στην πράξη οι δύο υποθετικές οντότητες που παρουσιάζονται στην Ενότητα 3.4.1(Γ) του κειμένου της διαβούλευσης δεν υφίστανται καθώς ο καθετοποιημένος πάροχος (ΟΤΕ) ταυτίζεται με το μονοπωλιακό πάροχο χονδρικής ΑΠΤΒ.

Ένας πάροχος δεν έδωσε καμία απάντηση επί του θέματος. Τέλος, ένας άλλος πάροχος συμφωνεί ότι δεν απαιτείται διεύρυνση του πεδίου της σχετικής αγοράς λόγω δυνατότητας υποκατάστασης από άλλη συναφή με αυτή της ΑΠΤΒ.

Ερώτηση 4.3 «Συμφωνείτε ότι η σχετική γεωγραφική αγορά για υπηρεσίες χονδρικής αδεσμοποίητης πρόσβασης είναι η Ελληνική Επικράτεια; Παρακαλούμε αιτιολογήστε την απάντησή σας.»

Έξι εκ των επτά παρόχων συμφώνησαν ότι η εν λόγω αγορά προσδιορίζεται γεωγραφικά ως ολόκληρη η εθνική επικράτεια και επιβεβαίωσαν τη σημασία διασφάλισης της παροχής ΑΤΒ σε εθνικό επίπεδο. Δύο από αυτούς θεωρούν ότι ο εν λόγω ορισμός θα επιτρέψει στο μέλλον την άμεση προσφορά από μέρους των εναλλακτικών παρόχων, ευρυζωνικών υπηρεσιών και σε περιοχές της ελληνικής επικράτειας πέραν των αστικών κέντρων, πρακτική που υποστηρίζει τον

στόχο πολιτικής της προαγωγής ανταγωνισμού, τον οποίο καλείται η ΕΕΤΤ να θέσει και να εκπληρώσει κατά το άρθρο 8 της Οδηγίας Πλαισίου (2002/21/ΕΚ).

Ένας εκ των ως άνω παρόχων έκανε μια ευρύτερη παρατήρηση σύμφωνα με την οποία είναι σημαντικό να εξεταστεί ο ρόλος των οικονομιών κλίμακος σχετικά με την παροχή υπηρεσιών σε διαφορετικά σημεία της Επικράτειας τα οποία διαφοροποιούνται ως προς τα δημογραφικά τους χαρακτηριστικά, όταν επιβάλλονται ρυθμιστικές υποχρεώσεις σχετικά με την παροχή ΑΤΒ.

Ο έβδομος πάροχος υιοθετεί την άποψη ότι το εύρος των σχετικών γεωγραφικών αγορών καθορίζεται από τους όρους της άδειας σταθερής ασύρματης πρόσβασης, σύμφωνα με τους οποίους θα πρέπει ο κάτοχος της άδειας να καλύψει το 20% του πληθυσμού και να αναπτύξει δραστηριότητα σε τουλάχιστον τέσσερις νομούς της Ελλάδος. Ο πάροχος δηλώνει ότι η ΕΕΤΤ θα πρέπει να χρησιμοποιήσει τις υποχρεώσεις αυτές των δικτύων σταθερής ασύρματης πρόσβασης, αντί της ισχύουσας πελατειακής βάσης, προκειμένου να καθορίσει τις γεωγραφικές αγορές. Ο εν λόγω πάροχος θεωρεί ότι η προσέγγιση της ΕΕΤΤ θα πρέπει να συνίσταται στο να προσδιορίζει επί τη βάση των εκθέσεων των εταιρειών που έχουν άδεια ΣΑΠ τις περιοχές της χώρας όπου υπάρχει επαρκής (έστω και προοπτικά – εν δυνάμει) ανταγωνισμός και να καθορίζει αντίστοιχα τις γεωγραφικές αγορές.

Ερώτηση 4.4 «Συμφωνείτε με τις ανωτέρω εκτιμήσεις αναφορικά με τον ορισμό της αγοράς; Παρακαλούμε αιτιολογήστε την απάντησή σας.»

Έξι από τους επτά παρόχους συμφώνησαν με τα αρχικά συμπεράσματα της ΕΕΤΤ, ενώ ο ένας εκφράζει τις επιφυλάξεις του σχετικά με τη συνολική ανάλυση της αγοράς 11.

Δύο από τους παρόχους αυτούς παραθέτουν συμπερασματικά σχόλια, επιβεβαιώνοντας ότι η ΑΠΤΒ αποτελεί το μοναδικό μέσο χονδρικής πρόσβασης που παρέχει στους νεοεισερχόμενους τεχνικό έλεγχο και ότι οι ανταγωνιστικές συνθήκες σε επίπεδο χονδρικής έχουν άμεση επίδραση στο επίπεδο λιανικής. Ένας πάροχος σημειώνει ότι η ανάλυση της ΕΕΤΤ έχει λάβει υπόψη τις πρόσθετες υπηρεσίες και τον εξοπλισμό που απαιτούνται για να αναπτυχθούν επιτυχώς λιανικά προϊόντα που να βασίζονται στην ΑΠΤΒ, ενώ ο άλλος εκφράζει τον προβληματισμό του για την παροχή δικτυακής υποδομής ανά την Ελληνική Επικράτεια (Backbone, Backhaul).

ΜΕΡΟΣ 2 – ΑΝΑΛΥΣΗ ΙΣΧΥΡΙΣΜΩΝ

Στατική ανάλυση

Ένας πάροχος αναφέρει ότι η ανάλυση της ΕΕΤΤ δεν λαμβάνει υπόψη τις μελλοντικές εξελίξεις και αντανάκλα μια «στιγμιαία απεικόνιση» της παρούσας κατάστασης. Η παρατήρηση του παρόχου ουσιαστικά επιβεβαιώνει ότι η ΕΕΤΤ έχει περιγράψει ορθώς την ισχύουσα κατάσταση της αγοράς. Υπενθυμίζεται ότι όπως αναφέρεται στο κείμενο της Διαβούλευσης, η παρούσα ανάλυση λαμβάνει υπόψη την χρονική περίοδο της ευρύτερης ανάλυσης της αγοράς. Ως εκ τούτου η ΕΕΤΤ εξέτασε πιθανές εξελίξεις που δύνανται να επιδράσουν στο εύρος της σχετικής αγοράς για μια περίοδο 24 μηνών. Συγκεκριμένα, η ΕΕΤΤ διασφάλισε ότι η ανάλυση του βαθμού στον οποίο η υποκατασιμότητα από την πλευρά της προσφοράς δύναται να υποδεικνύει

τη διεύρυνση της σχετικής αγοράς δεν στηρίζεται σε απλές υποθέσεις. Θα ήταν απόλυτα εσφαλμένο για την ΕΕΤΤ να καθορίσει τη σχετική αγορά βάσει υποθέσεων. Ως εκ τούτου η ΕΕΤΤ δε θεωρεί ότι ενδείκνυται η διεύρυνση του πεδίου της σχετικής αγοράς επί τη βάση υποθετικών στοιχείων.

Πληρότητα στοιχείων

Ένας πάροχος δήλωσε ότι η ΕΕΤΤ χρησιμοποίησε στοιχεία στην ανάλυσή της που σχετίζονται μόνο με μία εταιρεία αντί για την αγορά στο σύνολό της. Βάσει αυτού, ο πάροχος εξέφρασε αμφιβολίες για το αν η ανάλυση της ΕΕΤΤ δύναται να οδηγήσει σε ασφαλή συμπεράσματα.

Η ΕΕΤΤ έχει δημοσιεύσει όλα τα στοιχεία στα οποία έχει βασιστεί στο κείμενο της διαβούλευσης, υπό την επιφύλαξη της αρχής της εμπιστευτικότητας. Τα στοιχεία που χρησιμοποιήθηκαν από την ΕΕΤΤ είναι κυρίως αυτά που υποβλήθηκαν από τους παρόχους. Στο βαθμό που οποιοσδήποτε πάροχος ή πάροχοι δραστηριοποιούνται στη σχετική αγορά για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα από άλλους παρόχους ή παρέχουν ευρύτερο πεδίο υπηρεσιών, η ανάλυση της ΕΕΤΤ υποχρεωτικά θα αντανakλά τον εν λόγω μεγαλύτερο βαθμό συμμετοχής στη σχετική αγορά.

Τιμολογιακή Ανάλυση

Ένας πάροχος αναφέρει ότι η τιμολογιακή ανάλυση της ΕΕΤΤ θα πρέπει να αντανakλά τις ανταγωνιστικές τιμές των υπηρεσιών που αξιολογούνται. Επιπλέον αναφέρει ότι η ανάλυση της ΕΕΤΤ δεν λαμβάνει υπόψη την απαίτηση του νέου ρυθμιστικού πλαισίου, σύμφωνα με την οποία οι ρυθμίσεις θα πρέπει να ενθαρρύνουν τις αποδοτικές επενδύσεις καθώς και ότι οι συγκρίσεις που επιχειρούνται μεταξύ τιμών βρόχου και ADSL δεν οδηγούν την εξέταση προς τη σωστή κατεύθυνση (δεδομένου ότι αυτά ανήκουν σε διαφορετικές αγορές) και ότι βασική θα έπρεπε να είναι η σύγκριση και στην αγορά 11 μεταξύ του βρόχου και ενός πλήρως ανεπτυγμένου ΣΑΠ.)

Η ΕΕΤΤ επισημαίνει στους παρόχους μια σειρά από στοιχεία της ανάλυσής της:

- Πρώτον, οι ισχύουσες ρυθμιζόμενες τιμές ΑΠΤοΒ αποσκοπούν στο να παράσχουν ένα υποκατάστατο των τιμών που θα υπήρχαν σε μια ανταγωνιστική αγορά.
- Δεύτερον, οι ρυθμιζόμενες τιμές αντανakλούν ένα περιθώριο επί του κόστους το οποίο παρέχει μια επαρκή απόδοση και κίνητρα επένδυσης. Το περιθώριο αυτό και ο τρόπος με τον οποίο η ΕΕΤΤ το υιοθέτησε, επίσης παρέχει την προβλεψιμότητα και τη συνέπεια που απαιτείται για να επιτρέψει το σχεδιασμό επενδύσεων.
- Τέλος, θα ήταν απόλυτα άτοπο να βασιστεί η ανάλυση της ΕΕΤΤ σε υποθέσεις σχετικά με την πιθανή ανάπτυξη της αγοράς υπό συνθήκες όπου θα είχε επιτραπεί στον πάροχο του μοναδικού πλήρους δικτύου τοπικών βρόχων να υιοθετήσει χονδρικές τιμές πρόσβασης

στους τοπικούς βρόχους σε επίπεδα πολύ υψηλότερα του επιπέδου που αντανακλά το κόστος (και ένα κατάλληλο περιθώριο).

Όσον αφορά το σχόλιο του ίδιου παρόχου ότι η ανάλυση της EETT σχετικά με τις τιμές της ΑΠΤοΒ και της Χονδρικής Ευρυζωνικής Πρόσβασης είναι εσφαλμένη διότι οι δύο υπηρεσίες εμπίπτουν σε χωριστές αγορές, η EETT σημειώνει ότι η ανάλυση πραγματοποιείται ακριβώς για να καθοριστεί εάν ισχύει αυτό. Στα πλαίσια αυτά η EETT αξιολογεί τη λειτουργική και τιμολογιακή υποκαταστασιμότητα και καταλήγει στο συμπέρασμα ότι οι υπηρεσίες πράγματι εμπίπτουν σε χωριστές σχετικές αγορές προϊόντων. Δεν θα ήταν ορθό για την EETT να προβεί σε μια απλή υπόθεση ότι δεν υπάρχει υποκαταστασιμότητα μεταξύ των εν λόγω υπηρεσιών.

Επιπλέον όσον αφορά το σχόλιο ενός παρόχου αναφορικά με τις πρόσθετες υπηρεσίες και τον εξοπλισμό που απαιτούνται για να αναπτυχθούν επιτυχώς λιανικά προϊόντα που να βασίζονται στην ΑΠΤΒ, η EETT επισημαίνει τα τυχόν κόστη θα ληφθούν υπόψη στην φάση της ανάλυσης της εν λόγω αγοράς.

Αξιολόγηση της Σταθερής Ασύρματης Πρόσβασης

Ο ίδιος πάροχος υποστηρίζει οι συγκρίσεις που επιχειρούνται μεταξύ τιμών βρόχου και ADSL δεν οδηγούν την εξέταση προς τη σωστή κατεύθυνση (δεδομένου ότι αυτά ανήκουν σε διαφορετικές αγορές) και ότι βασική θα έπρεπε να είναι η σύγκριση και στην αγορά 11 μεταξύ του βρόχου και ενός πλήρως ανεπτυγμένου ΣΑΠ.)

Η EETT υπενθυμίζει σε όλους τους παρόχους ότι έχει αξιολογήσει τη ζήτηση για Αδεσμοποίητη Πρόσβαση σε σχέση με τις λιανικές υπηρεσίες Σταθερής Ασύρματης Πρόσβασης και τις λιανικές υπηρεσίες που παρέχονται με τη χρήση της Αδεσμοποίητης Πρόσβασης στον Τοπικό Βρόχο. Επιπλέον, η EETT έχει αξιολογήσει την ενσωμάτωση αυτό-παρεχόμενων χονδρικών υπηρεσιών, όπως η Σταθερή Ασύρματη Πρόσβαση, στη σχετική αγορά. Οι διάφορες απαντήσεις στη διαβούλευση δεν υποδεικνύουν προς την EETT ότι θα ήταν ορθό να τροποποιήσει την παρούσα αξιολόγησή της σχετικά με την επίδραση της Σταθερής Ασύρματης Πρόσβασης σε κάποια από τις αναλύσεις αυτές.

Ανάλυση Χονδρικής Ευρυζωνικής Πρόσβασης και Αδεσμοποίητης Πρόσβασης στον Τοπικό Βρόχο

Όπως σημειώθηκε, ένας πάροχος θεώρησε ότι η EETT καταλήγει στο συμπέρασμα πως η προσφορά Χονδρικής Ευρυζωνικής Πρόσβασης του ΟΤΕ παρέχει στους εναλλακτικούς τη δυνατότητα διαφοροποίησης των λιανικών υπηρεσιών τους. Στην πραγματικότητα, η EETT καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η αδεσμοποίητη πρόσβαση στον τοπικό βρόχο παρέχει στους εναλλακτικούς τη δυνατότητα να διαφοροποιούν τις υπηρεσίες λιανικής που προσφέρουν, ενώ η υπηρεσία Χονδρικής Ευρυζωνικής Πρόσβασης που διατίθεται επί του παρόντος επιτρέπει στους εναλλακτικούς και στους παρόχους υπηρεσιών διαδικτύου (ISPs) να προβούν μόνο στην ελάχιστη δυνατή τεχνική διαφοροποίηση των υπηρεσιών τους σε σύγκριση με άλλες μορφές πρόσβασης bitstream. Η EETT θεωρεί ότι η παρούσα ανάλυσή της είναι επαρκώς σαφής στο σημείο αυτό.

Έμμεσοι λιανικοί τιμολογιακοί περιορισμοί

Η ΕΕΤΤ εξέτασε εάν η λιανική υποκατάσταση από πλευρά ζήτησης ανάμεσα αφενός σε υπηρεσίες που παρέχονται από έναν καθετοποιημένο φορέα και αφετέρου σε υπηρεσίες που παρέχονται με τη χρήση αδεσμοποίητων τοπικών βρόχων από έναν υποθετικό μονοπωλιακό πάροχο των στοιχείων αυτών, ασκεί πιέσεις στη χονδρική τιμολόγηση του μονοπωλιακού παρόχου.

Η ΕΕΤΤ λαμβάνοντας υπόψη τις ανησυχίες των παρόχων και προκειμένου να εξασφαλίσει ότι η ανάλυσή της δε δημιουργεί εσφαλμένη εικόνα της παρούσας δυναμικής της αγοράς, προτίθεται να αναφέρει ρητώς στην ανάλυσή , το γεγονός ότι ο μοναδικός πάροχος αδεσμοποίητης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο επί του παρόντος είναι ο ΟΤΕ και ότι έχει καθετοποιημένη δομή.

Τέλος, η ΕΕΤΤ δεν θεωρεί ότι η «εμβρυακή» κατάσταση της αγοράς υπηρεσιών κατωτέρων σταδίων (downstream), οι οποίες παρέχονται επί τη βάσει αδεσμοποίητης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο, αποτρέπει τη διεξαγωγή της ανάλυσής της. Αντίθετα επισημαίνεται ότι η ύπαρξη οποιωνδήποτε δομών της αγοράς ή πρακτικών σε επίπεδο χονδρικής που εμποδίζουν την ανάπτυξη του ανταγωνισμού είναι πιθανό να περιορίσουν τις μελλοντικές εξελίξεις σε επίπεδο λιανικής.

Τέλος, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι για την ανάλυση της σχετικής αγοράς για την αδεσμοποίητη πρόσβαση στον τοπικό βρόχο είναι ενδεδειγμένο να εξετάσει πιθανούς περιορισμούς της λιανικής στην τιμολογιακή συμπεριφορά ενός υποθετικού μονοπωλιακού παρόχου αδεσμοποίητων τοπικών βρόχων. Η ΕΕΤΤ λαμβάνοντας υπόψη και τα σχόλια των συμμετεχόντων στην δημόσια διαβούλευση ότι, σχετικά με τις υποκατάστατες υπηρεσίες λιανικής, φαίνεται να υπάρχει επαρκής έμμεση τιμολογιακή πίεση από το επίπεδο λιανικής από την οποία προκύπτει η ένταξη των αυτό-παρεχόμενων συνδέσεων τοπικής πρόσβασης στη σχετική αγορά χονδρικής.

Η σχετική τροποποίηση του κειμένου στην ενότητα 3.4.1(Γ) βρίσκεται στο Μέρος 3 της παρούσας αναφοράς.

Σχετική Γεωγραφική Αγορά

Ένας πάροχος δηλώνει ότι το εύρος της σχετικής γεωγραφικής αγοράς καθορίζεται από τους όρους των αδειών Σταθερής Ασύρματης Πρόσβασης, οι οποίοι απαιτούν από τους κατόχους των αδειών να καλύψουν το 20% του Ελληνικού πληθυσμού με παρουσία σε τουλάχιστον τέσσερις νομούς της Ελλάδας.

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι οι σχετικές γεωγραφικές αγορές θα πρέπει να καθορίζονται με τρόπο που να αντανακλά τις γεωγραφικές περιοχές εντός των οποίων οι συνθήκες του ανταγωνισμού είναι ομοιογενείς. Αυτό συνάδει με τις αποδεκτές μεθοδολογίες για τον ορισμό σχετικών αγορών. Η ΕΕΤΤ εξέτασε κατά πόσον οι υποχρεώσεις γεωγραφικής κάλυψης των αδειών Σταθερής Ασύρματης Πρόσβασης έχουν οδηγήσει στην τμηματοποίηση της σχετικής γεωγραφικής αγοράς, μέσω της δημιουργίας γεωγραφικών περιοχών εντός της επικράτειας στις οποίες οι

συνθήκες του ανταγωνισμού είναι ομοιογενείς και επαρκώς διαφορετικές από τις αντίστοιχες συνθήκες ανταγωνισμού που επικρατούν σε γειτονικές τους περιοχές. Επίσης εξετάστηκε εάν μια τέτοια εξέλιξη είναι πιθανή εντός του χρονικού πλαισίου της εξέτασης αυτής. Σ' αυτό το πλαίσιο, η ανάλυση της EETT με την οποία αξιολογήθηκε η υποκαταστασιμότητα από την πλευρά της προσφοράς και της ζήτησης ως ανταπόκριση σε μια σχετική αύξηση τιμών, έχει επιβεβαιώσει ότι η σχετική γεωγραφική αγορά είναι επί του παρόντος και θα παραμείνει εντός του χρονικού πλαισίου της παρούσας εξέτασης, εθνική. Ειδικότερα, από την πλευρά της ζήτησης, οι υπηρεσίες Σταθερής Ασύρματης Πρόσβασης στερούνται των οικονομικών κλίμακας προκειμένου να τιμολογούνται ανταγωνιστικά σε επίπεδο εντός του 10% της ανταγωνιστικής τιμής των αδεσμοποίητων τοπικών βρόχων. Η EETT δεν θεωρεί ότι θα υπάρξει ουσιαστική αλλαγή στη ζήτηση τρίτων μερών για πρόσβαση σε συνδέσεις ασύρματης πρόσβασης και πρόσβασης μέσω οπτικών ινών όσο η κάλυψη παραμένει τμηματική. Οποιοσδήποτε πιθανός ανταγωνιστικός περιορισμός ο οποίος θα μπορούσε να τεθεί λόγω της πιθανότητας νέας εισόδου στην αγορά από την πλευρά της προσφοράς (για παράδειγμα ασύρματες τεχνολογίες με χρήση εναλλακτικών τεχνολογιών WiFi, WiMAX ή εναλλακτικά μέσω γραμμών μεταφοράς ρεύματος) θα είναι ορθότερο να εξεταστεί στα πλαίσια αξιολόγησης της ισχύος στην αγορά. Η άποψη αυτή βασίζεται κυρίως στο γεγονός ότι ο ΟΤΕ προσφέρει τις υπηρεσίες που περιλαμβάνονται στην σχετική αγορά σε εθνικό επίπεδο, υπό τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις. Όπου προσφέρονται ή μπορούν να προσφερθούν άλλες υπηρεσίες από άλλους παρόχους σε επίπεδο μικρότερο της Ελληνικής Επικράτειας, οι υπηρεσίες αυτές θα ανταγωνίζονται τις υπηρεσίες που παρέχει ο ΟΤΕ σε εθνικό επίπεδο.

ΜΕΡΟΣ 3 - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Η EETT θεωρεί ότι μόνο ένας περιορισμένος αριθμός απαντήσεων στη διαβούλευση της EETT για την Αγορά 11 δικαιολογούν τροποποίηση της ανάλυσης ορισμού αγορών. Συγκεκριμένα::

Η ανάλυση των έμμεσων τιμολογιακών πιέσεων που επιβάλλονται από τον ανταγωνισμό σε επίπεδο λιανικής έχει παρεξηγηθεί από ορισμένους παρόχους.. Φαίνεται ότι υπάρχουν δύο σημεία στα οποία εντοπίζεται η σύγχυση:

- ότι η ανάλυση της EETT εστιάζει στην επίδραση της χονδρικής τιμολόγησης στη λιανική τιμολόγηση, και
- ότι η EETT υπονοεί ότι υπάρχει εναλλακτικός πάροχος Αδεσμοποίητων Τοπικών Βρόχων που δραστηριοποιείται στην Ελληνική αγορά (ο οποίος δεν είναι καθετοποιημένος).

Η EETT θεωρεί ότι δεν απαιτείται κάποια αλλαγή στη διατύπωση σχετικά με το πρώτο ζήτημα, καθώς το σχετικό κείμενο είναι επαρκώς σαφές.

Η EETT λαμβάνοντας υπόψη τα σχόλια των παρόχων τροποποιεί την Ενότητα 3.4.1(Γ) του κειμένου της σχετικής διαβούλευσης και ιδιαίτερα το τέλος της παραγράφου 3, όπως ακολουθεί, προκειμένου να αντιμετωπιστεί ο δεύτερος προβληματισμός:

"Η EETT εξέτασε εάν επιβάλλεται να συμπεριληφθούν οι αυτοπαραχόμενοι τοπικοί βρόχοι (οι τοπικοί βρόχοι που παρέχει ο ΟΤΕ σε συνδεδεμένες οντότητες π.χ. ΟΤΕnet και λιανικό τμήμα

ΟΤΕ), ως αποτέλεσμα τιμολογιακής πίεσης από το επίπεδο λιανικής. Συγκεκριμένα, η EETT δεν θεώρησε ότι η πίεση αυτή ασκείται, αλλά εξέτασε εάν υπάρχει η δυνατότητα τέτοιας πίεσης.

Στο πλαίσιο αυτό, είναι σημαντικό να ληφθεί υπόψη ότι, ελλείψει ρυθμιστικής παρέμβασης στο παρελθόν, θα υπήρχαν λίγες (εάν υπήρχαν) «αγορές πρόσβασης» επικοινωνιών. Επιπλέον, είναι σαφές ότι ο τομέας παρουσιάζει έντονα χαρακτηριστικά διαφοροποίησης.

Η ανάλυση της EETT πραγματοποιείται επί της βάσης ότι οι δύο υπηρεσίες παρέχονται από διαφορετικά μέρη, προκειμένου η ανάλυση να εξετάσει κατά πόσον η δυνατότητα να αυξήσει τις τιμές του ένας μονοπωλιακός πάροχος αδεσμοποίητης πρόσβασης σε τρίτα μέρη, θα περιοριζόταν από κάποιον άλλο πάροχο μιας λειτουργικά παρόμοιας υπηρεσίας σε κάθετα ενοποιημένο ή συνδεδεμένο λιανικό τμήμα. Η υποθετική αυτή κατάσταση είναι ένα εργαλείο ανάλυσης που χρησιμοποιείται αποκλειστικά για τους σκοπούς διεξαγωγής της ανάλυσης. Δεν αντανακλά ούτε την ύπαρξη ενός δεύτερου παρόχου (ο οποίος δεν είναι καθετοποιημένος) ούτε την υπόθεση ότι ένας τέτοιος πάροχος θα εισέλθει στην αγορά εντός του χρονικού πλαισίου της παρούσας εξέτασης. Η διάρθρωση αυτή περιγράφεται στο Σχήμα 4 κατωτέρω.

Σχήμα 4

Η EETT θεωρεί ότι σε ένα υποθετικό μονοπωλιακό πάροχο υπηρεσιών αδεσμοποίητης πρόσβασης σε τρίτα μέρη θα μπορούσε να ασκηθεί περιορισμός μέσω ανταγωνιστικής πίεσης από έναν κάθετα ενοποιημένο πάροχο λιανικών υπηρεσιών πρόσβασης (ή από μια οντότητα που παρέχει υπηρεσίες πρόσβασης σε μια συνδεδεμένη οντότητα). Μια αύξηση στην τιμή της υπηρεσίας χονδρικής

αδεσμοποίητης πρόσβασης θα μπορούσε να μεταφραστεί σε μια αύξηση στην τιμή των λιανικών υπηρεσιών που παρέχονται με τη χρήση του εν λόγω χονδρικού προϊόντος. Εάν συνέβαινε κάτι τέτοιο, οι οντότητες που θα αποκτούσαν υπηρεσίες χονδρικής αδεσμοποίητης πρόσβασης για να παρέχουν λιανικές υπηρεσίες ενδεχομένως θα είχαν απώλεια πελατών από έναν καθετοποιημένο πάροχο λιανικών υπηρεσιών. Υπό αυτές τις συνθήκες, και ο υποθετικός μονοπωλιακός πάροχος χονδρικών υπηρεσιών αδεσμοποίητης πρόσβασης θα είχε μείωση πωλήσεων (λόγω των απωλειών των λιανικών υπηρεσιών κατωτέρου σταδίου που χρησιμοποιούν τη χονδρική υπηρεσία) από τον κάθετα ενοποιημένο πάροχο.

Ωστόσο, όπως σημειώθηκε στην ενότητα 3.4.1(α)[I] ανωτέρω, οι αδεσμοποίητοι τοπικοί βρόχοι μπορούν να χρησιμοποιηθούν και για την παροχή άλλων λιανικών υπηρεσιών εκτός των ευρυζωνικών υπηρεσιών. Επομένως, το εύρος των λιανικών υπηρεσιών που θα μπορούσαν να παρασχεθούν με τη χρήση των αδεσμοποίητων τοπικών βρόχων δύναται να μειώσει οποιονδήποτε τυχόν έμμεσο τιμολογιακό περιορισμό (διότι οι πάροχοι των υπηρεσιών λιανικής παρέχουν μια σειρά υπηρεσιών με διαφορετική ανταγωνιστική δυναμική και παρουσιάζουν διαφορετική ελαστικότητα ζήτησης (και συνεπώς διαφορετικά περιθώρια)).

Επομένως, η EETT υιοθετεί την άποψη ότι, αναφορικά με τις υποκαταστάσιμες λιανικές υπηρεσίες, φαίνεται να υπάρχει επαρκής τιμολογιακή πίεση από το λιανικό επίπεδο που να δικαιολογεί την ένταξη των αυτο-παρεχόμενων συνδέσεων τοπικής πρόσβασης στη σχετική αγορά χονδρικής."